

REVISTA ORĂȘTEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se inapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament că și pentru insertiuni, sănătate și se trimit la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Chemarea învățătorilor.

Acum, că a sosit timpul, când și economii nostri de pe la sate sunt aproape gata cu lucrul câmpului, și ne apropiem de noptile lungi de iarnă, când și ei stau în jurul vatrui lor, recreându-se de munca obositoare de peste vară, datorința sfântă ce ni-se impune este, ca să ne cugetăm asupra modului cum trebuie să folosim acel timp liber, ca să tragem din el vr'un folos oare-care, și să nu-l petrecem prin crâșme, făcând căstig jidănilor prin bucuriile lor spirituoase, cari nu numai că nu ne aduc nici un folos, dar' pe lângă că ne cheltuim banii pe ele, ne mai sdruncinăm încă și sănătatea, slăbindu-ne astfel puterea brațelor, de care atâtă lipsă avem la ducerea îndeplinire a muncii obositoare de peste vară.

Si când ne gândim asupra acestui lucru, câte lucruri folositoare nu ne trec pe dinaintea ochilor, cari, dacă le-am și îndepliniti, urmele binefăcătoare ce ar resulta dintr'însele, încă nu ar întârziu de-a ni-se arăta.

Si oare asupra cui cade mai mult această sarcină, de-a îndemna poporul ca timpul liber să-l folosască pentru săvîrșirea lucrurilor folositoare, dacă nu asupra învățătorilor nostri.

Da, învățătorii nostri sunt chemați în primul rînd ca să îndemne locuitorii cutărei sau cutări comune, la astfel de lucruri.

Nimeni dintr'o comună n'are mai multă influență asupra poporului, decât însuși învățătorul.

Invățătorul are o superioritate, care îl face să fie vîzut și căutat de toți ai satului. Nimeni nu este mai bine pus spre a deveni centrul a tot ce este bine și frumos. Cine ar și putea să-i

dispute influență? Notarul din sat? Acela stă sub influență stăpânirii. Primarul comunei? Acela este sătul până în gât de greutatea sarcinelor sale administrative.

Invățătorul, prin chemarea sa, este dator să se intereseze de toate lucrurile ce duc spre propășirea unei culturi generale. El nu trăește numai în lumea materială, literatura și știința sunt deopotrivă ogorul seu firesc. Pentru-ce, spre pildă, n'ar căuta el să răspândească în săteni gustul cântului? Pentru-ce n'ar face el șezători literare, unde să le cetească câte o poveste, câte o nuvelă populară sau alte lucruri folositoare, care să-i pună în curent cu progresele ce lumea face pe fiecare zi? Pentru-ce n'ar înființa câte o bibliotecă populară? Să caute, să încerce! Dacă cu una nu reușește, va reuși poate cu alta; în tot casul învățătorul e dator să facă ceva, și fie sigur că va fi ceva și va obține ceva.

Dacă în fiecare sat s'ar afla un om însuflit de acest simțemant, noi am fi altceva decât ceea-ce suntem: un popor, căruia aproape nimic nu-i pasă de ziua de mâne! La noi nu s'a înțeles încă destul importanță învățătorului pentru desvoltarea poporului. Nu este casă în sat, nici copil în toată casa, care să rămână în afară de influență învățătorului. Dela învățător primește copilul cele dintâi elemente ale ori-cărei științe, cea dintâi direcție a vieții sale, pe care o poate păstra de-a pururea. Nimeni nu este mai destoinic ca învățătorul spre a deveni un principiu de îmboldire, un factor viu. Alții pot, asupra cutării punct special, să exercite o acțiune mai adâncă, însă nimeni nu se cuvine să-l întreacă în influență generală, în activitate rodnică, în tările de voință.

Nu vă este deajuns aceasta, învățători prea iubiți? Doriți mai mult? Vreăți

ca alții să facă din voi aceea ce voi nu știu și nu vreau să faceti însivă? Atunci, stăruți cu îndrăgostire în joscia voastră; exaltați până la ceruri stearpa voastră nemulțumire; înnovăti pe D-zeu și pe oameni; gemeti asupra săraciei voastre și a lor vostră; urmăriți împreună cu colegii vostră fantasma emancipării, și... rămâneți și mai departe ca mai nainte.

Ar fi timpul suprem, ca învățătorii nostri de pretutindenea să caute mijloace, prin cari să ridice poporul din nepăsarea în care să află față de astfel de lucruri, cari numai bine îi vor aduce, dacă le va săvîrși.

Pe lucru deci!

Congresul național-bisericesc. Sâmbătă trecută s'a întrunit în Sibiu, sub presidiul P. S. Episcopului Mețianu consistorul metropolitan, pentru a statori ziua congresului național-bisericesc, care are să aleagă pe noul Metropolit. Convocarea acestui congres s'a desfășurat pe zilele de 29—31 Dec. n. a. c.

Contele Muravjev în Viena. •Budapesti Hirlap• dela 23 Oct. spune, că contele Muravjev, ministru de externe al Rusiei, s'a întreținut Sâmbătă trecută timp de o oră cu contele Goluchowski, ear' d. a. la 2 ore a fost primit în audiență de către M. S. Imperatul, timp de mai bine de un cias. În cercuri diplomatici se vorbește, că contele Muravjev a făcut această călătorie la Viena numai din curiozitate. De când și-a ocupat funcția, a fost de două ori în Berlin, pe când în Viena nici-o dată, de aceea s'a folosit de astădată, ca în călătoria sa la Livadia, să treacă prin Viena, pentru a se prezenta M. Sale. Acesta ar fi scopul călătoriei lui prin Viena, se poate înșe, zice Bud. Hirl., că se va fi folosit de ocazie și va fi adus vorba și despre conferența de pace internațională și a anarchiștilor. Mai departe chestia insulei Creta. În onoare lui Muravjev contele Goluchowski a dat un prânz de gală.

Dar' în decursul potențării puterii trupești a descoperit și aceea, că modul de cură folosit de d-sa formează mijloc de extirpare și contra ori-cărui fel de boală prin aceea, că prin curățirea săngelui și prin formarea selecționii de materii urmate în urma acesteia, cum și prin potențarea puterii trupești rezultată în urma selecționii materiilor, starea abnormală a trupului se delătură.

Experiențele sale Dr. P. Opre le-a dat publicitatea în anul trecut în o prelegere publică, ținută în Arad în prezența unui public în parte preponderantă compus din experți. Cu ocazia acestei prelegeri Dr. Petru Opre a formulat tesa, și a dovedit-o și prin exemple vii, că relativ ori-ce trup omenesc să poate în 6 luni reconstrui cu nouă puteri musculare și prin întărire corăspunzătoare trupul bolnav poate fi reînsănătoșat.

Indeosebi aceea, că corpurile omenimii, cari sunt ingreunate cu carne, și unoare, fără multă trudă și osteneală să pot desărca de greutatea carniei și a unoarei superfluă, și să pot înzestră cu musculatură; ear' de altă parte acele corpuri a omenimii, cari din cauza negrijei, ori eșofărei de muncă au slăbit de putere și musculatură — în 4—6 luni să pot refinoi cu putere și musculatură.

Foarte mulți au grăbit să folosească modul de cură recomandat de d-sa, și după-

Contra anarchiștilor. Din Roma se anunță »Corespondențe Politice«, că conferența antianarchistă se va ocupa mai cu seamă de următoarele chestiuni: Definiția anarchismului din punctul de vedere al dreptului criminal; măsuri de luat în contra presei anarchiste, extradarea anarchiștilor; clasificarea crimelor anarchiste, ca crime de drept comun; organizarea unui serviciu de poliție, pentru a înlesni schimbul mutual de comunicări în privința anarchiștilor.

Revoluție valahă.

Poate că mulți dintre cetitorii noastre vor crede, că dl Liviu Albini se află pe picior liber, în urma documentelor legale ce s'au dat autorităților maghiare de către dnii I. Pr. Dimitrescu, senator și I. G. Bibescu, director la Banca Națională a României, și anume că suma colectată de dl Albini pentru ridicarea unui monument eroului nostru Avram Iancu, care sumă pretinde guvernul că dl Albini ar fi defraudat-o, se află depusă la banca mai sus amintită.

Lucrul însă nu stă așa. Dl Albini și astăzi își petrece zilele între zidurile muzezite ale închisorii din Alba-Iulia, fără a avea barem o rază de speranță, că autoritățile ungurești își vor veni în ora, și recunoscând nedreptatea ce își face, acum de-un an de zile, il vor elibera.

Cu astfel de lucruri însă nu și sparg ei capul, ci își frământă creerii cu înțețarea a noile curți de jurați, căci, se vede, nu le sunt de ajuns cele de până acum, deoarece »trădătorii români« se sporesc pe zi ce merge, și pentru ai sărbi nu este, după dînsii, altă cale, decât — temniță. Ca și-când nu li-am fi dat destule dovezi, că temniță lor în loc să ne însăjăm, și mai virtos ne ștelește, pentru lupta dreaptă ce am

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTEI”

Cura naturală de Dr. Petru Opre.

— Potențarea puterii trupului și pe baza aceleia vindecarea boalelor. —

In timpurile de acum, când pe terenul medicinei se ivescă pretutindenea un puternic curent, care așteaptă curarea trupului bolnav dela puterile naturei, dela efectul vindecător al apei și soarelui, este extraordinar de interesant și pe baza experiențelor putem zice: de mare însemnatate sistemul de cură pe care dl Dr. Petru Opre, care de altcum nu e medic, ci advocaț în Arad, sub titlul de potențarea puterii trupești l'a răspândit în cercuri largi, cu rezultat și succes miraculos în înțelesul strict al cuvîntului.

Dr. Petru Opre s'a ocupat ani de zile cu științele naturale, și de mulți ani a probat pe propriul seu corp modul sistematic al potențării puterii trupului prin folosirea apei reci, prin specială dietă în nutriție și îndeosebi prin exerciții libere de gimnastică, — și i-a succes a și străforma așa zicend toate moleculele corpului în puteri musculare, în așa măsură, încât în această privință te pune în uimire.

cum dovedesc adresele de recunoștință ce le-a primit și în continuu primește, modul său de cură dă rezultate uimitoare nu numai în privința potențării puterilor trupești, ci și la vindecarea astorful de boale, pe cari știința medicală le-a declarat incurabile.

Cred a fi de prisos, în interesul omenimii bolnave, a face cunoscut sistemul de cură natural al dlui Dr. P. Opre, convins fiind că ori-cine-l va întrebui, îi va fi spre mare folos.

Rol de mare efect în modul de cură a Drului Petru Opre au așa numitele spălări, despre cari hidroteropia modernă — ce-i drept face amintire, dar' fără a indica modalitățile spălării și fără a indigita la faptul, că la adecăt tocmai în folosirea sistematică și corepunzătoare a spălării constă simburile curei de apă rece. Cel-ce întrebuițează spălarea conform invitațiilor date de Dr. P. Opre; deja în timp relativ scurt va simți efectul vindecător miraculos atât cu privire la potențarea puterii trupului, cât și cu privire la curarea boalelor. Experiență îndelungată a condus pe Petru Opre la afărea, că efectul vindecător al spălărilor e și căuta în faptul,

că la ce timp și în ce mod e a se aplica acest mod de cură asupra individului ce vrea să se întărească ori să se vindece. Parte întregitoare formează la acest mod de cură observarea dietei în ceea-ce privește

nutriția, a cărei statorie să înțelege că e specială și depinde dela puterile fisice ale persoanei ce-și ceară lecuire.

Cu acestea e împreunat sistemul exercițiilor libere, cari difer esențial de toate speciile exercițiilor gimnastice acum la modă și au de scop, că fără sforțarea trupului, purcezând din mișcări firești, să servească spre întărire și învîrtoșarea trupului. Modul de cură devine complet prin preumblări făcute timp hotărît, cari prin mișcări în liber și aer curat ajută la căștigarea integrității (sănătății) trupului și la potențarea puterilor trupești.

E un mod de cură în detail stabilit modul de cură pe care i-a succes Drului Petru Opre al descoperit drept un mod foarte eficace, ce pentru integritatea trupești și persoanele cari scutite de prejudiciile, cari numai dela știința medicală sporează vindecare, au întrebuințat sistemul seu de cură, nu pot din destul a să mira și a da multumita pentru uimitoarele rezultate ce la cele mai diferite morbi a succese a le ajunge.

Spre ilustrarea ziselor mele însăzări căteva casuri.

Dl Akos Pénzes, advocaț în Arad, mulți ani de zile a suferit de greutăți de respirare și de tari bateri de inimă, cari îl atacau instantaneu, — și prin întrebuințarea modului de cură al Drului Petru Opre s'a vindecat.

purtat-o și o vom purta și de aici înainte, pentru redobândirea drepturilor noastre recunoscute în lege, dar călcate astăzi în picioare de cei ce chemăți sunt ca să le aplice.

Apropiându-ne de nopțile lungi de iarnă, se vede că concetățenii nostri maghiari au destul timp de-a visa despre lucruri, cari nimănu nici prin gând nu-i-a trecut.

Un astfel de vis se vede că a avut și un scriitor al ziarului »Egyetértés«, care între alte multe, vine și lătește prin numita foia veste, că România din comitatul Albei-Iuliei au de gând să se răscoale, ca cu puterea să elibereze pe dl Albini din temnița de-acolo.

La aceasta, zice numita foia, îi îndeamnă niște agenți secrete, cari cuntrieră satele din acel comitat.

Mai agitat este poporul în părțile Mercurii, Cutului, Răhăului și în deosebi pe la Sebeșul-săesc atât este de agitat, încât să păzască D-zeu.

Adevărat că se păzască D-zeu, nu însă de agitația în care poporul nostru nu se află, dar de neghiozia unei atât de sfrunțate minciuni.

Nu e nici cum bine cu concetățenii nostri maghiari. Vara li-se înferbentă creerii de nădușelile cele mari, ear' iarna cu nopțile ei cele lungi, le dău prilegiu la visuri de cele mai înfricoșate.

Doamne dă-le, ori li-o ia și care-o au!

Tinerimea — trădătoare.

Zilele trecute s'a pornit de cără presa șovinistă o nouă goană contra tinerimii noastre dela școalele înalte ungurești.

Din prilegii începerii anului școlar, studenții români din Cluj și Oradea-mare s'a întrunit, ca de obiceiu, la o cină comună, pentru a se cunoaște unii pe alții și a întări astfel legăturile ce-i unesc ca fi ai acestui popor.

Pe lângă acestea s'a ridicat și câteva toaste, cu totul nevinovate.

Atât și nimic mai mult a fost deajuns, pentru că se se de prilegii scriitorilor dela foia kossuthistă »Egyetértés«, ca să strige în gura mare, că tinerimea universitară din Cluj și ascultătorii români dela academia de drept din Oradea-mare, urzesc comploturi groaznice contra statului maghiar.

Zice despre dinși că au cluburi secrete, unde făresc la fel și fel de planuri spre a răsurna actualile stări de lucruri din Ungaria.

Deci — pe ei, căci patria se află în pericol!

Si nici că se putea altfel. Rectorul Academiei din Oradea-mare a orinduit cercetare disciplinară contra tinérului Român, dl Lucian Bolcaș.

Sâmbătă după ameazi la orele 3, însoțit de colegii sei români s'a dus la academia, unde a și fost ascultat, timp de un cias și jumătate.

Arpád Varjassy, inspector școlar, consilier regesc, a folosit cu succes modul de cură al Drului P. Opre în contra: asthmei, neorasteniei și grăsimii.

Ioan Dani, inginer suprem la căile ferate arad-cenadane, din boala sa de stomac, care de mulți ani îl tortura, s'a vindecat în 8 săptămâni într'atâtă, că azi numai ca despre suvenire din trecut își aduce aminte de boala sa.

Géza Fetter, inspector la căile ferate ale statului, *Gusztáv Vass*, inspector la căile ferate arad-cenadane, recunosc de foarte bun modul de cură al Drului Petru Opre în contra grăsimilor pe inimă, și pentru potențarea puterilor trupești.

Ferdinand Green, vice-căpitan la poliția din Arad, *Augustin Mihályi*, extimator la banca de asigurare »Első magyar általános biztosító társaság«, au folosit cu excelent succes acest mod de cură, cel din urmă mai ales în contra îngrășării și ceea-ce la prima privire s'ar crede de necrezut, dacă nu ar fi realitate, în restimp de 6 săptămâni i-a succes a perde din grăsimi 14 kilograme.

Mai departe palpitatea neregulată a inimii și respirația grea, provenită din grăsimea formată pe inimă, i-a trecut și s'a înșenătoșat într'atâtă, că până când mai nainte la preumblare nici 300 pași nu putea face fără să fie spre greutate, anume după cură, ca

In timpul că a durat ascultarea, înaintea academiei, s'a adunat studenții maghiari, înarmați cu — ouă clocte și cu cele mai scărboase înjurături, ca să huiduiască astfel pe tinérul Român, când va ieși de-acolo.

La ieșirea sa dela academie, tinérul Bolcas eară și a fost întâmpinat de colegii sei, cari l-au imbrășiat cu căldură, ear' fiu nației cavaleresti s'a luat după dinși, aruncând în urma lor cu ouă clocte și înjurând în modul cel mai »kocsis«-esc. Ear' după aceasta, ca și-când ar fi săvîrșit nu știm ce faptă mare patriotică, si-au descoperit capetele și au cântat imnul lor național »Hazádnak rendületlenül«.

Nici că se poate ceva mai potrivit!

Sermană tinerime română, ai ajuns timpul, în care nu-ți mai este dat nici să stringi mâna unui frate al tău, fără că să nu fii învinuită de »tradare«. Ori-ce pas nevinovat vei face, dușmanii neamului tău sunt în urma ta și ați asupra-ți cele mai aspre pedepse din partea guvernului.

Dar' — avea-vor și acestea odată sfîrșit!

Ceea-ce nu moare...

Ura între France și Nemții, din când în când potolită prin mari întemplieri, care înălță pentru moment luarea aminte dela arzătoarea chestiune a Alsăciei și Lorenei, găsește zilnic pricini noi pentru a reapărea mai vie, mai neîmpăcată decât mai înainte.

Moștenirea fostului Cancelar-de-fier al Germaniei, pare deasemenea rînduită să hrănească vrajba adânc săpată odinioară de sabia bismarckiană între cele două înămușanțe popoare. Scrierile lui Bismarck cari acum să dau la ievă sunt pline de amănunte astătoare, sunt presărate de batjocuri, de răutăți veninoase, cari vor nutri cu putere focul urei și vor obrințti odată mai mult rana neînchișă încă în sufletul poporului francez.

Eată două mici frânturi din cele din urmă toisoare date la ievă de Busch, fostul secretar al Cancelarului:

23 Ianuarie 1870: »Tovarășul Printului de Coroană a venit pe neașteptate să aducă vestea d-lui de Bismarck, că contele X. soșise la Versailles pentru a cere în numele lui Trochu o încetare a luptei pe două zile spre a se îngropa morții. Căpetenia a răspuns, că nu primește, că sunt deajuns căteva ciasuri pentru ridicarea tuturor morților și a răniților.

De altmîntrelea, încheie Bismarck, ei să afli totașă de bine pe pămînt ca și sub pămînt...«

24 Ianuarie 1870: »Jules Faure vreme de două ore, a rămas la confiștuire cu cancelarul. Să pare, că în timpul întrevederii el s'a plâns din nou, că armatele noastre au tras asupra bolnavilor și asupra unui asil de copii orfani și săraci.

Nu pricep, răspunse cancelarul, de ce vă plângăți. Dv. faceți cu mult mai rău, că dați în soldații nostri, cari sunt toți tezări, sănătoși...«

Și pe aceeași strună, urmează povestirile din vremea de demult, din vremile de învinuire ale Germaniei împotriva Franției umilită. Batjocura astă va răscula vulcanul dușmaniei, la haine sacree, cum îi zic Franțezii și doar răsunării, care nu moare decât odată cu poporul, dacă e mare acel popor.

și intinerit face cu mare ușurință preumblare și de 2 ore și îi cade bine.

Și mai miraculos e casul lui *Béla Páner*, locotenent suprem de gendarmi, care 8 ani de zile a fost torturat de reumă, a cercetat toate stabilimentele de cură, a întrebuințat și cura lui Kneipp, dar' fără rezultat.

După aceea devenind la cura Drului P. Opre după folosire de 7 luni într'o zi bună a ajuns la acea convingere, că țepenirea de trup de care suferă de 4 ani i-a incitat, mișcările le poate face negenat, spinarea, care era disomă și cîrnă a devenit eară și în poziție normală, apoi a căpătat un apetit foarte bun și puterea trupească și crescăzi de zi.

Trebue să mai amintesc pe *Francisc Fuszay*, oficiant la comitatul Arad și Ladislau Raskó, ampliat la căile ferate ale statului, primul sutera de paralisa spinării și de grave dureri de picioare împreună cu această boală. Medicii i-au declarat boala de incurabilă. Nu putea umbla de căt — pe cărge și numai aşa, că la tot pașul trebuia să caute cu ochii unde așeza picioarele. Circa 6 luni de zile a folosit modul de cură al Drului P. Opre și s'a întramat într'atâtă, că acum poate toată noaptea să joace.

Ear' *Ladislau Raskó*, s'a vindecat de durerile reumatice, cari ca fulgerile-i săgetau

Ciuma în Viena.

Spaimă ce a cuprins pe locuitorii Vienei, din cauza că un servitor al spitalului central de-acolo, cu numele Barisch a murit, în urma înfiratoarei boale numită ciumă, e de nedescris.

Această spaimă cuprinde pe locuitorii Vienei pe zi ce merge tot mai mult, fiindcă după înmormântarea sevitorului Barisch, s'a bolnavit și cele două servitoare, cari il cerneau pe dinșul. Din această cauza au fost duse în spitalul »Francisc Iosif«, unde sunt internați bolnavii cuprinși de vre-o epidemie!

Drul Müller, care acum e anul, pe timpul când în India bântuia această boală înfricoșătoare, s'a dus acolo, și cu un curaju neînfrânt se interesa de bolnavii atinși de ciumă cari erau cu miile, și îi studia firea și lecuirea, încă s'a dus cu acele două servitoare, ca să îngrijască de ele.

Dar' a doua zi și dinșul s'a îmbolnavit și Dumineacă noaptea a murit, ear' Luni la orele 6 dimineața îs-a făcut înmormântarea.

Tot în acel spital au fost duși și văduva servitorului Barisch și încă un alt servitor dela spitalul central, cari au venit în atingere cu Barisch.

In locul Drului Müller s'a angajat de bunăvoie Drul Poech, ca să îngrijască de cei bolnavi.

Sau luat toate măsurile de lipsă, ca să se pună stăvila acestei boale înfiratoare.

Chiar și în casa deputaților din Budapesta după-cum scrie »Politische Volksblatt«, au venit în discuție asupra acestei boale.

Ministrul de interne Perzel a declarat, că se va strădui a face toate cele de lipsă pentru-ca această epidemie să nu între și în Ungaria.

»Budapesti Hirlap« dela 24 I. c. aduce stirea că foarte mulți dintre locuitorii Vienei, au părăsit orașul, mai ales străinii.

E caracteristic, zice »Bud. Hir.«, că la instituțiile de asigurare contra spargerilor, a fost o îmbulzală foarte mare. Aproape toți căi părăsesc orașul, își asigură locuințele contra spargerilor.

Mare nedumerire a produs între locuitorii vestea lătită, care se desminte acum, că doi clădiri dela institutul de bacteriologie, cu cari s'a făcut încercare și au fost deja inficiati cu baccili de ciumă, au fugit. Despre cloțani se zice, că de ei se leagă bacilii foarte ușor, și aşa e temere, că dela acei doi cloțani se vor infica toți cloțanii de prin canaluri, și la primăvară, când vor fi afară, întregul oraș va ajunge în pericol.

Pentru desinfecțarea canalurilor cu carboli s'a luat toate măsurile de lipsă.

CORESPONDENȚĂ

Alegerea de deputat în Hunedoara.

Hunedoara, 25 Oct. n. 1898.

Domnule Redactor,

Luni în 24 n. I. c. s'a săvîrșit în opidul nostru alegerea de deputat al acestui cerc. S'a aleș cu unanimitate fizianul Devei, baronul Szentkereszty György, singurul candidat.

Alegerea a decurs foarte repede, și încă de la 9 ore a. m. s'a imprăștiat

trupul și mai virtos oasele, și de gravele dureri de picioare.

Durerile lui de picioare erau atât de grave, încă mai nainte deși a folosit ani de zile de-arindul **toate mijloacele de cură ale științei medicale** ani de-a rîndul, numai ziua putea umbla, și și atunci numai aşa dacă să răzima pe bâte și în continuu era cu băgare de seamă, că unde și cum își aşează piciorul.

După cură de un an poate umbla fără bătă și seara și fără să fie cu băgare de seamă la așezarea piciorului.

E interesant că medicul, care mai nainte a curat pe Raskó, Dr. Ioan Kabdebó, medicul suprem al căilor ferate arad-cenadane și al celor de stat, presidentul clubului medicilor aradani, a constatat într'un script că a urmărit cu atenție efectul acestui mod de cură al dlui Dr. Opre, îndeosebi la acest morb asupra bolnavului și cu recunoștință a constat rezultatul miraculos la care a putut ajunge Raskó.

Evident, că stăm față cu un astfel de mod de cură, care e chemat a crea adevărată epocă nouă pe terenul medicinei, căci dacă luăm în considerare rezultatul, care a succes a să ajunge la persoanele însăriate mai sus, nu încapă îndoelă despre puterea de vindecare a acestui mod de cură.

alegorii prin oraș, ducându-se fiecare la biroul unde a fost numit, ca să-și ieșă răsplata.

O durere adâncă mi-a cuprins sufletul, când am văzut, că în fruntea poporului din jur, care venea în urma unui steag roșu-alb-verde, purtat de un țaran, erau preoții, cari întocmai cum un păcurar slab își duce oile în gura lupului, așa au dus și ei poporul blând, ca prin voturile sale să ridice la deputație pe acela, care mai târziu apoi să-i aducă fel și fel de greutăți peste cap, drept răsplata.

Întrebând poporul, care mereu striga: »iján!« că cine să trăească? mi-a răspuns: »Da stie-l sfântu cine-i și cum îl chiamă!«

Ceea-ce năș fi crezut chiar de loc că se va întâmpla este, că meseriașii români, dela cari așteptam cu toții o jinătă mai bărbătească, încă s'a luat parte în număr mare la acest tâmbălău. Chiar și steagul a fost dus de un meseriaș Român, cu numele Murar Sandru, strigând întruna »Eljen báron Szentkereszty!« mai și șișcăvind.

Poporul la întrebarea pusă că în ce chip a ajuns ca să vină în oraș să voteze, mi-a răspuns că doar' notarii și biralele ne-au purosit, și doar' nu suntem noi mai ocosi ca ei!

Eată unde ajunge poporul, dacă codiceștorii lui nu-și cunosc chemarea lor, ci pentru un »adâlmaș« se duc de se fac de răs lumii, și mai îndeamnă la aceasta și poporul.

Rușine să le fie!

Dintre preoți amintesc la acest loc pe părintele Uiel Jeronim din Sângeorgiu. Mai departe pe invățătorul Aranyosi, odinioară Ariesan.

Cu adăpăea meseriașilor a fost încredințat inspectorul rural, Nicolae Muntean, care a umblat din casă în casă la meseriași, indemnându-i să ieșă parte la acest târboiu.

Ca încheiere pentru astă-dată mai adaug, că as fi cel mai fericit, dacă domnii sus amintiți mă vor desmiti și-mi vor adevări, că de astă-dată eu am mințit. Până atunci rușine și disprețul tuturor Românilor de bine să le fie răsplata!

Punându-se la vot, sunt pentru respingere: C. Antoni, W. Binder, Súkey F. și L. Berelian, iar pentru doare: Dózsa D., Simon Ferencz și Nicolae Vlad.

Acesta este firul pertractării în comitetul permanent.

Să treac acum la desbaterea tot acestui obiect în reprezentanță.

Propunerea magistratului și ceea ce a comitetului permanent, prin care cererea se respinge, fiind asemenea, se comunică cu motivele sale, prin referentul, senatorul D. David.

La aceasta, profesorul Dózsa, pe lângă însurarea motivelor zise înainte de amiază în comitetul permanent mai adaugă, în ton înflăcărat, cam acestea:

Sunt surprins de propunerea ce se face. Dotarea școalelor, peste tot, este oare cum rezirea dela înaintașii nostri și mai demult se da fiecarei școale tot ce cerea, pentru ce suntem acum așa de mici la suflet?

Nu vede comunitatea căt bine a făcut statul prin înființarea și susținerea acestei școale?

Ce edificiu pompos au ridicat chiar în anul acesta?

Așa știe prețui reprezentanța jertfa statului și astfel știe multămi pentru marea benefacere?

Cum să poate nega așa o dotație bagată? până când pădurărul orășenesc afirmă, că sunt păduri deajuns?

Cu totalul tot altceva zace la mijloc! un ceva ascuns, care se vede căt pe colo!!

Numai atâtă simț posede reprezentanța față de cultura fetișelor?

Nu cunoaște orașul datorința sa de prevenire în atari casuri?

Unde este interesul bine priceput, care trebuie dovedit cu astfel de prilegiuri?

Statul nu poate contribui cu mai multe procente pentru cultura de obște!

Cine trage consecințele, dacă statul ar revoca subvenția? văzând atâtă nepăsare și răcelă față de bunele sale intențuni? a cui ar fi perderea materială, care s'ar revîrsa asupra orașului?

Membrii de comunitate vecchi merită laudă în această privință, aceia erau mai darnici ca cei de acum!

As dori — zice dl Dózsa — ca în alte cheltuieli să fim mai crutători și nu aici!

Percentele, cu cari concurge orașul la cultura de obște, sunt foarte mici și neînsemnante, dacă privim bugetul cu 90 mii fl. venite anuale.

Din aceste și multe alte considerante propun dotarea școalei încă cu 10 stîngini de leme.

Conținând aserțiunile lui Dózsa, tot atâtea ziceri amenințătoare, adresate, ca pe sprâncenă, membrilor de comunitate și de maghiștrat săși și români, am cerut însumi cuvînt, temîndu-mă, că altcineva nu va reflecta și am zis căm următoarele:

Dl antevorbitor, prof. Dózsa, n'are să fie surprins, astfel de surprinderi întîmpină noi nemaghiarii zilnic și pe toate terenele vieții publice, încât nu este parte de țară de unde să nu auzim plângerile și tipetele motivate. Că dotarea institutelor culturale o am rezit dela înaintașii nostri aici în Orăștie și că datori suntem a o profesă și mai departe, cred că în sine nu involvă drept de succesiune.

Binele făcut de stat, ce privește școala de fete de aici, după mine, este relativ. Dacă statul are în vedere obșta preponderantă nemaghiară de aici și din alte părți, apoi dator este a îngrijii ca din vîsteria sa, unde contribue fiecare cetățean cu sodoarea muncii sale, să concure și pentru acestea în măsură proporțională și să nu procedă așa de mașter. (Aici dl primar îmi trage atenționarea, că să nu încriminez statul). Rog pe dl primar a nu mă îndrumă la ordine, pentru că știu eu până unde sunt îndreptățit a merge în vederile mele. Este înșe cunoscut, continuai mai departe, că statul peste tot nu le dă nici un ajutor material institutelor naționale.

Constatarea pădurarului, la care să provoacă dl antevorbitor, făcută așa numai, că orașul ar avea destulă pădure, nu este întemeiată. Că orașul are păduri și căte sarcini sunt pe aceea, să poate vedea numai din planul de păduri, în care atât dotațiunile școalelor că și dreptul particularilor trebuie să fie stabilite și mărginîte.

Insinuarea lui Dózsa, că altceva zace la mijloc! din care motiv respingem cererea, poate fi o presupunere a dînsului și a seminților sei, de căi suspicioane suntem de datei a auzi zilnic.

Atât datorințele că și interesul pentru cultura populației o cunoaște reprezentanța orășenescă pe deplin. Dovadă la aceasta dă bugetul orașului, prin care să vede, că din venientele adevărate nescocînd aici taxa de leme, pășune și aruncuri comitatense, cari toate să încasăză dela locuitorii, concură cu 10%. Mai mult dară decât dă însumi statul din bugetul său pentru instrucția publică.

Aici, la distribuirea statului, cu drept să

poate zice, după dl Dózsa, că există altceva la mijloc și în faptă și există!

Aș mai fi în stare a însira multe alte motive pe terenul acesta vast, însă mă tem de a nu să cumva earăși întrerupt de dl primar și așa încheiu, recomandând propunerea magistratului respective a comitetului permanent.

Ca de încheiere, după ce nimeni nu mai cere cuvînt, dl primar afirmă, că magistratul nu are cugete ulterioare și cu atât mai puțin ascunse, după cum adecaș afirmă dl profesor Dózsa. Numai temere de neajunsuri a miscat magistratul a propune respingerea cererii școalei de stat.

Așa a urmat încheierea desbaterei și punerea la vot, respingîndu-se cu majoritate de 2 voturi cererea din cestiune.

Că atâtă am zis și nimic mai mult, mă provoc la oare membri de comunitate nepreoccupați, cari m'au înțeles.

Intreb eu acum pe corespondentul lui »Szászváros« — r. dacă a fost de față, fost-am eu mai iritat decât dl profesor Dózsa, care din punctul acesta de vedere este prea bine cunoscut?

Ea, că tema aceasta a mea de predilecție o am folosit pentru a însobi și în statul maghiar, a cărui politică culturală nu-mi place nici-decum, contra căruia am lansat și unele bruscări, o recunosc.

Față de acest fel de insinuări nu doresc a mă justifica, cred că dl corespondent ce va vrea.

Numai că cu d'al de aceste sunt îndinajați mici de prin provincie a informa pe politicii cei mari și puternici ai lor, este prea bine cunoscut, așa să contrag motivele, pentru de a se proceda și mai departe în calea lor apucată.

Că nu am fost, nu sunt și nu voi fi nici-când aderent ba mai mult, că voi combate totdeauna și cu tot prilegiiu politică culturală a dominanților de aici, aceasta și aci o recunosc însumi.

Motivele, cari mă silesc și o face sunt sumedenie de multe.

Oare chiar această școală, despre care este vorba, este ea înființată și susținută de guvern pe baza legii de școle din anul 1868. §. 58. și în temeiul legii de egală îndreptățire a naționalităților tot din acel an §. 17.?

Dacă această școală să susține din vîstria statului, pentru ce nu să propun studiile în limba majorității locuitorilor acestui oraș și ținut? sau pentru ce nu se propun barem limba română, ca studiu de obligativ?

Susținută fiind de stat, căte puteri de învățămînt române să a aplicat, de când există, la această școală?

Incheiu reflexiunile mele cu acea observare, că deși dl C. Antoni, directorul școalei ev. lut. din loc, în ședința reprezentanței nu a zis nimic nici pro nici contra, totuși este pus alătura cu mine. Oare cum se lovește aceasta cu adevărul?

Ce să ține de profetia corespondentului, că dacă nu ne năzuim și înainta instițuțiile culturale, apoi pompoasele oteluri nou clădite vor suna a gol! aceasta o lasă la aprețarea celor competenți.

Numai o dorință am, ca membrii de comunitate săși și români să fie tot așa de activi și aprigi în apărarea intereselor lor mai vitale, precum au făcut-o aceasta frații maghiari, în afaceră bagatela de 10 stîngini de leme pentru școală de fete a statului.

Laurian Berelian,
membru de comunitate.

Petrecere în Hunedoara.

In acest leagăn al marilor Hunedoști, viața socială începe și se desvolta treptat.

Privesc cu mândrie pe acei factori, cari sunt pătruns de convîngerea, că grupându-să puterile lor, și unindu-să în păreri, pot face mult ca instituțiile noastre bisericești-culturale-naționale să-și ia un avînt sigur și puternic, pentru că numai așa am putea forma un trainic zăgaz, care ar opri valurile răetucioase, nîmicioare îndreptate contra noastră.

In 15 Oct. st. n. am fost martorul unei petreceri cu joc arangiată din partea tinerimii române din Hunedoara cu frumosul scop de a ajuta o reuniune, care e așa zicînd sentinela bisericii gr.-or. de aici.

Impregiurările financiare cam critice au avut urmările și cu ocazia acestei petreceri.

Dar în schimb ne-am grupat o bună mână de Români formând o petrecere vială, românească care să-a început cu o frumoasă și fermeacătoare horă națională.

Au urmat alte jocuri naționale ca »Hategana«, care să-a jucat cu mult foc din partea tinerilor și a drăgălașelor Româncuțe blonde, brunete și de cele cu ochii frumoși și negri ca mura.

»Valurile Dunării« plutesc melodios, și un zăpăcit vals rupe tacerea.

Prin spațioasa sală saltau perzîndu-să părechi de părechi și aruncându-să cu foc în virtejul cuceritorului dans.

Zorile ne încep a zimbi, și cu un zimbet sincer mă despărțit și eu din mijlocul frumosenei cununi de Româncuțe.

Deoarece, ca la o proximă petrecere să ne vedem întreaga nație grupată în jurul standardului vieții sociale, căci numai atunci ne vom putea mândri cu îsbanda.

Nicu.

NOUTĂȚI

„Reuniunea femeilor pie pentru decorarea bisericii gr.-cat.“ din Orăștie, și-a tinut prima adunare generală, Dumineacă în 23 n. l. c. la 3 ore d. a. în biserică gr.-cat. din loc. După deschiderea adunării prin protopopul local, dl Iuliu Rațiu, secretarul reuniunii dl Petru Barbuțiu, a cîștig raportul despre activitatea reuniunii dela înființarea ei și până de prezent. Considerând greutățile începutului ce le întîmpină ori-ce societate, la sfîrșitul raportului totuși s-a constatat un progres îmbucurător. Reuniunea are până de prezent înscriși ca membri fundatori 14, cari au plătit taxa de 10 fl. odată pentru totdeauna. Afără de aceștia mai are membri ordinari cu taxa de 1 fl. la an și ajutători. Cu ocazia aceasta s-au mai înscriz cățiva membri ordinari. Rugăm pe toți binevoitorii bisericii noastre, ca întrucăt se poate, să se înscrive ca membri fundatori, ordinari ori ajutători ai acestei reuniuni, ca astfel, cu puteri unite, să ajutăm după putință această reuniune, care și-a propus un astfel de nobil gînd pentru ridicarea la bunăstare a Casei Domnului.

*

Visitări de școale. De luni 24 a. l. c. inspectorul reg. de școle Rely Lajos s-a început vizitația la școalele din tractul Orăștiei. Până acum a vizitat școalele din Orăștie, Căstău, Sibiș, Beriu și Orășioara și va continua cu celelalte. E de notat, că de astă-dată vizitația nu le face singur ci însoțit de părintele-protopop Vasile Domșa. Se dă cu socoteală, că scopul acestor vizitații, nu ar fi numai pur de supraveghiere, ci ar căuta pat cald, unde să așeză noue peiniere de maghiarișare din cele luate în buget de ministrul Vlassici. Conducătorii școalelor noastre și poporul să vegheze, ca să nu cadă în cursă!

*

Parastas. Dumineacă în 23 Oct. n. l. c. s-a celebrat în biserică gr.-or. română din Zlaști parastas întru memoria Exc. Sale Metropolitului Miron Romanul, de cătră preotul local, dl Leontin Ungur. La sfîrșitul celebărării parastasului s-a cântat și o poesie ocazională, compusă de preotul de-acolo.

*

Procesul lui „Kronstadtter Zeitung“. Luni s-a pertracăt înaintea curții cu jurați din Tîrgul-Murășului procesul de presă al lui »Kronstadtter Zeitung« din Brașov. Titlul articolului incriminat este »Sărbarea de 15 Martie în Brașov«. Dl Dörschlag, redactorul foii, a fost osândit, pentru calumnie contra șefului, la trei luni închisoare și 100 fl. pedeapsă în bani. Din cauza foii s-au detras 1000 fl., iar editorul foii a fost achitat.

*

O nenorocire. În baie de cărbuni de pe cără din Uricani și valea Jil, l. Lupeni pe cănd lucrătorii se aflau în lăuntrul băii, s-a întîmplat o groaznică sguduitură. Prin spargerea cărbunilor aerul s-a aprins, și sguditura ce s-a născut în urma aceasta, s-a simțit în tot jurul. Din baie iasă fumul în formă de nuori grosi, și interiorul băii în continuu ferbe, ca un fel de vulcan. Pe la amezi au scos din baie patru răniți și un mort.

*

Moarte. Dl Nicolae Vlad, preot în Zerăveni, protopopiatul Caransebesului, a răposat în 9 Oct. n. l. c., în etate de 90 ani și stănd în serviciul bisericii timp de 65 ani. Numai cu trei zile înainte de a mori, a fost la Caransebes, fiind de plin sănătos.

— Dl Simion Vlad, comptabil la »Ardeleana«, și soția, au îndurat o cruntă lovitură prin încetarea din viață a unicului lor fiu Aurel, în vîrstă de 2 ani.

Primească întristata familie condolențele noastre!

*

Di Gustav Weigand, profesor la universitatea din Lipsca, a cercetat zilele acestea Brașovul unde a studiat căteva zile dialectul român. Dela Brașov profesorul Weigand și-a luat drumul spre casă. D-sa va lucra la iarnă un studiu asupra diferitelor dialecte ale limbii române.

*

„Călindarul Poporului“ pe anul 1899, care de 14 ani apare în editura »Tipografie« din Sibiu, a apărut zilele acestea în mai multe mii exemplare. Afără de partea calendaristică și alte notițe folosite care sunt bogat cuprinse literar; precum povești, poezii etc. Doini și strigături populare. O extrac-

gere a întîmplărilor din anul trecut până de prezent. Economic. Povești higienice. Tîrgurile de peste an din Ardeal și Ungaria. Mai multe ilustrații. Are o înfatire elegantă, tipar curat și ceteț. Extinderea e de 9 coale. Fiind acest călindar cel mai ieftin și totodată cel mai folosit pentru poporul nostru, îl recomandăm cu căldură tuturor economilor noștri. Prețul 20 cr. plus 5 cr. porto.

*

Casă de hârtie. Pe moșia Sarinovka în Rusia, a fost clădită cea dintâi casă de hârtie. Despre această casă se scrie că ar fi mai trainică decât cele de cărămizi. Chiar și mobilele dintr-oasă sunt de hârtie.

Si eu un articol.

Eaca vorbă, oare de ce să nu scriu și eu ceva? Ce, doară n'am ce sau n'am unde? Așa Dreptul vorbind, și vorba între noi rămânând, nici că se cuvine

ECONOMIC*Fermentațunea sau ferberea mustului.*

Prin ferberea mustului înțelegem trecerea lui dintr-o stare dulce în una, care are alt gust cu totul deosebit, numit vin.

Când mustul ferbe, se aude un sgomot, întocmai ca și la ferberea apei, acest sgomot provine din unele bule care se evaporează din must, și care se observă la suprafața vinului, de o coloare cam albă, aceste bule le numim acid carbonic.

Ca ferberea mustului să se facă în condițiuni bune, și ca vinul să nu-și pierdă din aroma sa precum nici alcoolul în timpul ferberii, trebuie să avem în vedere următoarele condiții: Înțâi că currentul de acid carbonic care se degaje prin ferbere trebuie să-l facem să treacă printre vas cu apă, scopul este ca să nu vină în atingere cu aerul din afară.

Pentru acest scop punem un maș de cauciuc cu un capăt în vrama bușii, ear' cu altul într-un vas cu apă, cu modul acesta aerul este împedecat de a veni în atingere cu massa de vin care ferbe în bute și vinul își va putea păstra calitatea sa bună.

Când ferberea încețează, o putem să foarte ușor, fiindcă în bute nu se mai aude nici un fel de vîlătură.

A doua condiție, care trebuie observată la ferbere, este căldura (temperatura) care în tot timpul ferberii trebuie să fie nevariată, așa pentru vinurile cele albe și bine să avem totdeauna o temperatură de 13—15 grade Reaumur. Dacă temperatura va fi mai scăzută, vinul întârzie și-și perde din calitate.

Pentru vinurile cele negre ne trebuie o căldură de 16—18 grade Reaumur. De aici putem vedea, că altă temperatură trebuie pentru vinurile negre, și alta pentru vinurile albe, și când aceste 2 vinuri vor fi amestecate, nu pot să dea o calitate bună. Ferberea vinului e bine să se facă totdeauna în bușii și nici-o dată în tocitoare, pentru că în tocitoare o suprafață mai mare a mustului este pusă în atingere cu aerul atmosferic, în bute se observă contrarul.

Această operație sau mai bine zis acest lucru îl observăm la vinurile cele negre, cari n'au trebuință de a ferbe dimpreună cu ciorchina, fiindcă sunt destul de avute în zăhar, și aceste vinuri când se pun în vase curate nu vor suferi de nici o boală, la care sunt supuse vinurile albe.

Vinurile albe, cari sunt sărace în zăhar, e bine a se lăsa să șeadă totdeauna cu ciorchina, fiindcă se fac mai bune, deoarece ciorchina conține un suc acid (acrișor), care se disolvă în alcool și face ca vinul alb să fie de o calitate mai superioară, să dureze mai mult și să nu sufere de boalele la cari ar fi supus în casul contrar.

Dacă lipsește adeverata căldură, la care trebuie să fievin, noi trebuie să-i-o restituim într-un mod artificial prin încălzirea mustului. Căldura care lipsește o putem cunoaște cu ajutorul termometrului, d. e. luăm un termometru și-l introducem în tocitoarea sau butea unde se face ferberea vinului și ne uităm până unde se sue mercurul termometrului; să zicem că s'a suit până la 10 grade.

Noi știm că un vin alb are trebuință de 13—15 grade, prin urmare, ca ferberea să se facă regulat, ar trebui să-i mai restituim noi pentru vinurile albe 3 până la 5 grade, ear' pentru cele roșii 6—8 gr. de căldură, pe care noi o adaugăm și se numește artificial.

Dacă avem un butoiu de vin de 10 vedre cu o temperatură de 10 gr., ca ferberea să se facă regulat luăm o vadră și o încălzim dela 30—50 gr. pentru vinurile albe și dela 60—80 gr. pentru vinurile negre, o turăm după aceea în butoiu și se amestecă cu toată masa vinului, ca să se poată profita de căldura adăusă.

După ce vinul a făcut il trezem în butoiu prin ajutorul unui maș de cauciuc, ca să împedece venirea vinului în atingere cu aerul atmosferic.

Tocitoare.

Trebuie să îngrijim ca tocitoarea să o umplem în același zi cu struguri mustuiți, fiindcă punând și în ziua a două, vom aduce

oare-care vătămare în fermentațunea vinului, care are influență rea și asupra calității lui.

După ce se umple tocitoarea trebuie să o acoperim, ca să nu stea în atingere cu aerul de afară, fiindcă prin eșirea repede a gazului acid carbonic afară duce o parte din alcool și aroma vinului, și afară de acestea stratul cel dintâi al vinului în contact cu aerul să oțește și în urmă vinul capătă un gust acrișor care-i scade din valoare.

Bușile și curățarea lor.

Inainte de a umple o bute cu vin trebuie să băgăm bine de seamă ca butea să fie curată, atât pe din lăuntru cât și pe din afară, să fie bine legată, doagele groase. Sistemul nostru de bușii erau din mai multe puncte de vedere rele, doage subțiri, unele sunt făcute din doage de brad legate cu cercuri de lemn, aceste bușii nu prezintă mare siguranță pentru a păstra vinul mult timp în ele. Sistemul cel nou de bușii cu ușă la fund este cel mai bun pentru păstrarea vinului precum și pentru transportarea lui dintr-o localitate într'altele.

Bușile, cari sunt destinate de a pune vinul de toamnă, înainte de toate se leagă, dacă cere trebuință, după aceea se opăresc cu apă feartă, în care se pun foi de persic, viță de vie, frunze de gutăi, căci aceste frunze lasă bușii un miroș plăcut, după 24 de ore vîrsăm apa, și spălăm butea cu apă rece de 3 și 4 ori până când apa rămâne curată. Când bușile au ușă în fund, e bine a lua ușă și a spăla butea pe din lăuntru cu ajutorul unei mături de nucă, mesteacăn sau cu ajutorul unei perii. La bușile cele vechi e bine a se pune și sare în opăreală, iar la cele noi și bine a se pune var nestins, și a se stinge în bute; efectul varului este bun, pentru că el combat acidul tanic aflat în doagele de stejar și produce o combinație chimică numită tenat de calce.

Bușile după ce se spală se afumă cu pucioasă cât se poate de puțin, dacă butea a fost îngrijită la un loc bun, unde nu e teamă că s'ar fi încubat diferite insecte, cari să-și fi depus ouă lor printre gardini, totdeauna butea se afumă cât se poate de bine, pucioasa prin ardere se transformă în acid sulfuros (SO_4), care are proprietatea de a omori pe toți parazișii ce s'au așezat printre gardiniile bușii.

Când afumăm butea trebuie să astupăm bine vrana ca să nu mai poată intra aer din afară, așa că pucioasa se arde numai prin ajutorul aerului ce se află în bute. Pucioasa va arde până ce s'a gătit aerul și se va stinge, iar fumul provenit din ardere își va produce efectul asupra tuturor murdărilor aflate în materialul bușii.

După afumat spălăm butea cu apă rece și o lăsăm destupărată, ca tot acidul, care se află să iasă afară, fiindcă acest acid are proprietatea de a decolora vinul, cu deosebire cel negru, și de a împrumuta miroslui său cel inecăios vinului.

Această lucrare trebuie să o facem mai mult pentru vinurile noi, și mai puțin pentru cele vechi, asupra căror acidul nu are așa mare influență.

Pritocitul vinului.

Toate vinurile, cari nu se dau consumaționii în anul cel dintâi și se țin mai mulți ani, trebuie ca în fiecare an odată cel puțin în luna lui Septembrie sau Martie să le pritocim. Când pritocim vinurile, e bine să alegem o zi frumoasă, căldă, să nu fie timp noros, nici să sufe vîntul, mai ales vîntul dela sud despre care se vorbește că ar avea o influență asupra vinurilor de a le turbura.

Pritocirea să se facă cu ajutorul sifonului, care este un tub de sticlă recurbat mai lung la un capăt, ear' la altul mai scurt. Capătul cel scurt al sifonului se pune în butea cu vin, ear' cel lung în cea goală.

Butea cea goală trebuie să fie ceva mai jos ca cea plină, de unde se face pritocirea. În lipsă de sifon pritocirea se poate face cu ajutorul unei pompe, cari sunt făcute anume pentru treaba aceasta.

Când se face pritocirea cu canaua, vinul va sta în contact cu aerul până ce se va umple ciubărul după aceea ducem ciubărul la o altă bute unde trebuie să-l deschidem prin ajutorul unui tolcer; în acest timp disolvă

si vinul ca ori-ce licuid o cantitate de oxigen al aerului, care oxigen disolvat transformă deși într-o cantitate mică o parte din alcool, în oțet, care are o mare influență asupra meșei întregi a vinului, vinul își va perde și din aromă.

Scopul pritocirii este de a despărți vinul de drojdia, care ar face ca vinul să se oțească, dacă nu l'am despărți de ele.

Când vinul încețează de a mai ferbe are în suspensie mai multe materii solide, cari cu timpul se depun la fundul vasului și capătă numele de drojdia și vinul rămâne impede.

Cleitul.

Cleitul venind după pritocit se poate face în trei moduri prin clei de pește, albus de ou și gumă arabică.

Cantitatea de clei ce se intrebunțează la 10 vedre este 7 grame se taie cleiu bucată, se moaie în puțin vin și după aceia se pune în bute unde se amestecă bine, după 12 zile vinul este limpede.

Când în loc de clei se intrebunțează ou se iau 5 ouă pentru 10 vedre, se bat cu puțin vin, și să adauge după aceea în bute și se amestecă bine, unii mai adaugă și cojile fărimate, cu scop că păstrează vinul să nu se acrească.

Punerea vinului în butelii.

Când vinul se pune în butelii, il punem prin ajutorul canalei, se ia sticlă pe care voește a o umple cineva cu vin se pune un tolcer în gura ei și se pune sub cană și dă drumul vinului până ce s'a umplut butelia, după aceea se oprește și imediat se astupă sticla cu un dop de plută. Este rău ca vinul să se lase să curgă în ciubăr și din ciubăr să se umple buteliile.

Dopurile ce se intrebunțează la astupat buteliile trebuie ferite sau ținute în apă feartă câteva ore, și numai după aceea să se intrebunțeze, cu chipul acesta se moaie

dopurile și se pot intrebunța dopuri mari la sticle mici, și se poate dispensa omul de mașina de băut dopuri.

După câteva timp dopurile își perd apa, lăsând-o să se evaporeze și să întăresc atât de tare, încât de abia cu surupul se poate scoate, dopurile odată puse se pot să se răteze dacă sunt prea lungi de pe largă gura sticlei, și după aceea se unge cu ceară spre a împedeca punerea vinului în contact cu aerul atmosferic prin porii dopului.

Intre nivelul vinului din sticla și dop se lasă totdeauna un spațiu foarte mic.

Vinurile păstrate în butelii se mai imbunătățesc mai ales cele negre care sunt puțin amare, ele devin gustoase și mai placute la beut, păstrându-se bine în pivniță.

Un învățat francez, Vergnette Lamotte, zice că căldura are un efect salutar asupra imbunătățirii și conservării vinurilor, cari nu sunt de o calitate superioară și această îmbunătățire se face punând butelile pline cu vin la o căldură de câteva ore. Eată cum se purcede:

Vinul pus în butelii se astupă bine și după aceea se leagă dopul cu o sfără, buteliile după aceea se pun într'un cupor cu aer cald, vinul ca și toate licuidele în contact cu căldura se va dilata, adeca să va mări volumul și va tinde a ești afară; dopul care este legat împedecă esirea vinului afară și buteliile vor rămâne bine astupate.

După aceea se scot buteliile afară și se lasă să se răci, în timpul răcirei licuidul se va contracta și sfără se poate tăia, dopul se va mai îndesă încătă ca spațiul să fie căt se poate de mic între vin și dop, și după aceea dopul se retează dacă este prea lung și se lipește cu ceară.

Asemenea dl Pasteur încă a cunoscut efectele căldurei asupra conservării și îmbunătățirii vinului.

Prăvălie nouă!

Prin aceasta subscrисul aduc la cunoștința prea onoratului public, că retrăgându-mă din prăvălia lui Friedrich Schuleri din loc, am cumpărat prăvălia lui Albert Toth din piață și am împrotocolat-o sub firma:

GUSTAV ZOBEL

provăzându-o cu tot felul de articlii, ca *fer, spiterie, vase de culină, văpsele și făină*.

Indeosebi atrag atenția onoratului public asupra mărfurilor totdeauna proaspete ca și asupra făinei îmbunătățite a morilor ung. cu vapor, și il asigur de un serviciu prompt și real, cu prețuri foarte moderate.

Rugând deci onor. public pentru binevoitorul seu sprinț, semnez

cu toată stima

GUSTAV ZOBEL.

(409) 3—5

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACȚII IN OREȘTEIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(293) 27--

Institutul face următoarele operații, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu $5\frac{1}{2}$, ear' dela corporaționi culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde marfuri și produse;
- 5) arrendează și exarrendează realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijločește operații, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în bioului institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1898.

Direcționea.